

INDEKS PERCEPCIJE KORUPCIJE 2019

Glavne poruke

- Analiza indeksa percepcije korupcije 2019 (CPI) koju je uradio Transparency International otkriva da su u većini zemalja svijeta primjetni slabi ili nikakvi pomaci kada je borba protiv korupcije u pitanju.
- Naše analize sugerišu kako su smanjenje količine novca u političkim kampanja i veće učešće javnosti u procesima donošenja odluka ključni faktori za otklanjanje korupcije.
- Više od dvije trećine zemalja su ostvarile rezultat ispod 50 na CPI listi, dok je globalni prosjek tek 43.
- Od 2012. godine tek su 22 zemlje ostvarile značajan napredak u vidu povećanja CPI rezultata (npr. Grčka, Gvajana, Estonija) dok je 21 zemlja značajno pokvarila svoj rezultat (kao što su Kanada, Australija, Nikaragva). Ostale države nisu ostvarile značajan napredak u borbi protiv korupcije posljednjih godina.
- Analiza pokazuje da je korupcija prisutnija u zemljama u kojima se velike količine novca nekontrolisano ubacuju u izborne kampanje te gdje vlade slušaju glas bogatih ili dobro povezanih pojedinaca.

CPI osnove

- CPI analizira percepciju korupcije u javnom sektoru, te pozicionira 180 zemalja na osnovu 13 nezavisnih studija i anketa stručnjaka i poslovnih subjekata.
- Indeks koristi skalu od 0 do 100, gdje 0 predstavlja najveći mogući stepen korupcije, dok 100 predstavlja potpuno odsustvo korupcije.
- Najbolje zemlje su Novi Zeland i Danska sa indeksom od 87. Na samom dnu se nalaze Somalija, Južni Sudan i Sirija sa CPI 9, 12 i 13.
- Region sa najvišim prosječnim indeksom je Zapadna Evropa čiji CPI u prosjeku iznosi 66. Najgori regioni su Podсахarska Afrika sa prosječnim CPI 32 te Istočna Evropa i Centralna Azija sa prosječnim CPI od 35.

Političi integritet

- Ove godine fokus analize je bio odnos između novca, politike i korupcije, uključujući i uticaj zakona o finansiranju izbornih kampanja, te načina na koji novac utiče na političku moć i izbore.
- Stroga kontrola tokova novca u političkim strankama predstavlja preduslov kako bi se osiguralo da se odluke donose u javnom interesu, te smanjila mogućnost za pojavu korupcije.
- Zemlje koje su ostvarile dobar CPI bilježe snažniju primjenu regulative koja se odnosi na finansiranje političkih kampanja, te širi opseg učešća javnosti u donošenju odluka.
- Na sličan način kod zemalja sa nižim CPI primjetna je neravnoteža moći, gdje nekoliko bogatih pojedinaca kontrolišu vlast i donošenje odluka.
- Zemlje sa nižim CPI takođe imaju viši stepen percepcije javnosti da korupcija utiče na rezultate izbora.

Transparentnost u finansiranju kampanja

- Na osnovu podataka „Varieties for Democracy (V-Dem)“, zemlje koje posjeduju razrađenu regulativu o finansiranju političkih kampanja i koja se sistematski primjenjuje imaju prosječan CPI od 70.
- Slično, zemlje gdje takva regulativa ne postoji ili se slabo sprovodi bilježe CPI od tek 34 ili 35.
- Od 22 zemlje koje su značajno poboljšale svoj CPI od 2012, više od 60% (14 zemalja) su poboljšale sprovođenje regulative koja se tiče finansiranja izbora. Primjeri su Južna Koreja i Obala Slonovače.

Donošenje odluka

- Kada zakonodavci prate interese jedino bogatih ili osoba koje su povezane sa političkim strukturama, to bude na uštrb interesa građana kojima bi trebalo da služe.
- Po podacima koje nudi V-Dem, zemlje sa otvorenijim procesom konsultacija prilikom donošenja zakona i odluka imaju prosječan CPI od 61. Nasuprot tome zemlje gdje je taj proces netransparentan bilježe prosječan CPI od tek 32.
- Većina zemalja koje su značajno smanjile svoj CPI od 2012. (13 od 21 zemlje) ne uključuju najrelevantnije političke, socijalne i poslovne partnere u donošenju odluka. Primjeri ove prakse su Nikaragva i Turska.

Preporuke

- Kako bi smanjile korupciju i povratile povjerenje u politiku, TI preporučuje vladama da:
  - Uvedu kontrolu finansiranja političkih kampanja kako bi spriječile uticaj novca na političke procese;
  - Obrate pažnju na preferencijalni tretman kod trošenja javnog novca kako bi osigurali da se budžetska sredstva i javne usluge ne zloupotrebljavaju uz pomoć poznanstava ili ne vode ličnim interesima;
  - Poboljšaju upravljanje i suzbijanje sukoba interesa;
  - Regulišu lobiranje promocijom otvorenog pristupa procesima donošenja odluka;
  - Ojačaju integritet izbornog procesa te spriječe i sankcionišu širenje dezinformacija;
  - Uvedu veću zaštitu za aktiviste, uzbunjivače i novinare;
  - Uspostavei osnaže sistem ravnoteže, te promovišu podjelu između stubova vlasti;

Deset najgore pozicioniranih država po CPI 2019:

<i>Država</i>	<i>Indeks</i>
Gvineja Bisao	18
Sjeverna Koreja	17
Venecuela	16
Avganistan	16
Ekvatorijalna Gvineja	16
Sudan	16
Jemen	15
Sirija	13
Južni Sudan	12
Somalija	9

Deset nabolje pozicioniranih država po CPI 2019:

<i>Država</i>	<i>Indeks</i>
Novi Zeland	87
Danska	87
Finska	86
Singapur	85
Švedska	85
Švajcarska	85
Norveška	84
Holandija	82
Njemačka	80
Luksemburg	80

CPI 2019. Istočna Evropa i Centralna Azija

<i>Država</i>	<i>Indeks</i>
Gruzija	56
Bjelorusija	45
Crna Gora	45
Jermenija	42
Srbija	39
Turska	39
Bosna i Hercegovina	36
Kosovo*	36
Albanija	35
Sjeverna Makedonija	35
Kazahstan	34
Moldavija	32
Azerbejdžan	30
Kirgistan	30
Ukrajina	30
Rusija	28
Tadžikistan	25
Uzbekistan	25
Turkmenistan	19

Bosna i Hercegovina nazaduje

Sa rezultatom od **36**, Bosna i Hercegovina je ostvarila **pad za značajnih 6 poena u CPI izvještaju u odnosu na 2012.** Padu doprinosi, između ostalog, slabo sprovođenje zakona iz oblasti finansiranja političkih i predizbornih kampanja.

Tokom Opštih izbora 2018. političke stranke i organizacije civilnog društva su upozoravale na **neregularnosti u izbornom procesu**, prijetnje glasačima, zloupotrebu javnih resursa, te nejednak pristup i tretman u sredstvima javnog informisanja.

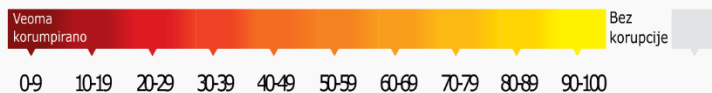
2019 INDEKS PERCEPCIJE KORUPCIJE

ISTOČNA EVROPA
I CENTRALNA AZIJA

35/100

PROSJEČAN INDEKS

INDEKS

INDEKS DRŽAVA	POZICIJA
35 North Macedonia	106
56 Georgia	44
45 Belarus	66
45 Montenegro	66
42 Armenia	77
39 Serbia	91
39 Turkey	91
36 Bosnia and Herzegovina	101
36 Kosovo	101
35 Albania	106
34 Kazakhstan	113
32 Moldova	120
30 Azerbaijan	126
30 Kyrgyzstan	126
30 Ukraine	126
28 Russia	137
25 Tajikistan	153
25 Uzbekistan	153
19 Turkmenistan	165

#cpi2019

www.transparency.com/cpi

Države sa boljim CPI 2019 od Bosne i Hercegovine:

<i>Država</i>	<i>indeks</i>	<i>pozicija</i>			
Kapo Verde	58	41	Jamajka	43	74
Kipar	58	41	Tunis	43	74
Poljska	58	41	Jermenija	42	77
Kostarika	56	44	Bahrein	42	77
Češka Republika	56	44	Solomonova Ostrva	42	77
Gruzija	56	44	Benin	41	80
Letonija	56	44	Kina	41	80
Dominikanska Republika	55	48	Gana	41	80
Sent Lucija	55	48	Indija	41	80
Malta	54	50	Maroko	41	80
Grenada	53	51	Burkina Faso	40	85
Italija	53	51	Gvajana	40	85
Malezija	53	51	Indonezija	40	85
Ruanda	53	51	Kuvajt	40	85
Saudijska Arabija	53	51	Lesoto	40	85
Mauricijus	52	56	Trinidad i Tobago	40	85
Namibija	52	56	Srbija	39	91
Oman	52	56	Turska	39	91
Slovačka	50	59	Ekvador	38	93
Kuba	48	60	Šri Lanka	38	93
Grčka	48	60	Istočni Timor	38	93
Jordan	48	60	Kolumbija	37	96
Hrvatska	47	63	Etiopija	37	96
Sao Tome i Principe	46	64	Gambija	37	96
Vanuatu	46	64	Tanzanija	37	96
Argentina	45	66	Vijetnam	37	96
Bjelorusija	45	66	Bosna i Hercegovina	36	101
Crna Gora	45	66			
Senegal	45	66			
Mađarska	44	70			
Rumunija	44	70			
Južna Afrika	44	70			
Surinam	44	70			
Bugarska	43	74			

Države sa gorim CPI 2019 od Bosne i Hercegovine:

<i>Država</i>	<i>indeks</i>	<i>pozicija</i>		
Bosna i Hercegovina	36	101	Liberija	28 137
Kosovo*	36	101	Mauritanija	28 137
Brazil	35	106	Uganda	28 137
Mongolija	35	106	Gvatemala	26 146
Albanija	35	106	Honduras	26 146
Sjeverna Makedonija	35	106	Bangladeš	26 146
Alžir	35	106	Iran	26 146
Egipat	35	106	Angola	26 146
Obala Slonovače	35	106	Mozambik	26 146
El Salvador	34	113	Nigerija	26 146
Nepal	34	113	Tadžikistan	25 153
Filipini	34	113	Uzbekistan	25 153
Kazahstan	34	113	Kameron	25 153
Esvatini	34	113	Centralnoafrička Republika	25 153
Zambija	34	113	Komoro	25 153
Siera Leone	33	119	Madagaskar	24 158
Pakistan	32	120	Zimbabve	24 158
Moldavija	32	120	Eritreja	23 160
Niger	32	120	Nikaragva	22 161
Bolivija	31	123	Kambodža	20 162
Gabon	31	123	Irak	20 162
Malavi	31	123	Čad	20 162
Azerbejdžan	30	126	Turkmenistan	19 165
Kirgistan	30	126	Burundi	19 165
Ukrajina	30	126	Kongo	19 165
Džibuti	30	126	Haiti	18 168
Meksiko	29	130	Libija	18 168
Laos	29	130	Demokratska Republika Kongo	18 168
Maldivi	29	130	Gvineja-Bisao	18 168
Mjanmar	29	130	Sjeverna Koreja	17 172
Gvineja	29	130	Venecuela	16 173
Mali	29	130	Avganistan	16 173
Togo	29	130	Ekvatorijalna Gvineja	16 173
Dominikanska Republika	28	137	Sudan	16 173
Paragvaj	28	137	Jemen	15 177
Papua Nova Gvineja	28	137	Sirija	13 178
Rusija	28	137	Južni Sudan	12 179
Liban	28	137	Somalija	9 180
Kenija	28	137		

Države regiona i susjedne zemlje po CPI za 2019:

<i>Država</i>	<i>indeks</i>	<i>pozicija</i>
Slovenija	60	35
Grčka	48	60
Hrvatska	47	63
Crna Gora	45	66
Rumunija	44	70
Bugarska	43	74
Srbija	39	91
Bosna i Hercegovina	36	101
Kosovo*	36	101
Albanija	35	106
Sjeverna Makedonija	35	106

Najznačajnije promjene CPI 2019 u odnosu na 2012

<i>Država</i>	<i>CPI 2019</i>	<i>CPI2012</i>	<i>Razlika</i>
Kanada	77	84	-7
Australija	77	85	-8
Austrija	77	69	8
Estonija	74	64	10
Češka Republika	56	49	7
Sent Lusija	55	71	-16
Italija	53	42	11
Grčka	48	36	12
Senegal	45	36	9
Bjelorusija	45	31	14
Argentina	45	35	10
Mađarska	44	55	-11
Indija	41	36	5
Gvajana	40	28	12
Turska	39	49	-10
Etiopija	37	33	4
Bosna i Hercegovina	36	42	-6
Obala Slonovače	35	29	6
Nepal	34	27	7
Malavi	31	37	-6
Kirgistan	30	24	6
Mjanmar	29	15	14
Meksiko	29	34	-5
Liberija	28	41	-13
Gvatemala	26	33	-7
Uzbekistan	25	17	8
Madagaskar	24	32	-8
Nikaragva	22	29	-7
Kongo	19	26	-7
Sjeverna Koreja	17	8	9
Avganistan	16	8	8
Jemen	15	23	-8
Sirija	13	26	-13

Države regiona i susjedne zemlje po trendu promjene CPI za period od 2012. do 2019:

Država	CPI2019	CPI2018	CPI2017	CPI2016	CPI2015	CPI2014	CPI2013	CPI2012
Slovenija	60	60	61	61	60	58	57	61
Slovenija	60	60	61	61	60	58	57	61
Grčka	48	45	48	44	46	43	40	36
Hrvatska	47	48	49	49	51	48	48	46
Crna Gora	45	45	46	45	44	42	44	41
Rumunija	44	47	48	48	46	43	43	44
Bugarska	43	42	43	41	41	43	41	41
Srbija	39	39	41	42	40	41	42	39
Bosna i Hercegovina	36	38	38	39	38	39	42	42
Kosovo*	36	37	39	36	33	33	33	34
Albanija	35	36	38	39	36	33	31	33
Sjeverna Makedonija	35	37	35	37	42	45	44	43

U Zemljama širom regiona prisutna je nedovoljna podjela između stubova vlasti, zloupotreba državnih resursa u izborne svrhe, netransparentno finansiranje političkih stranaka i pojava sukoba interesa.

Snažan politički uticaj na institucije, nedovoljna nezavisnost sudstva i ograničene slobode medija služe stvaranju prekomjerne koncentracije moći u mnogim zemljama širom regije.

Uprkos težnjama za pridruživanje EU, rezultati zemalja zapadnog Balkana se nisu poboljšali. Bosna i Hercegovina (36) je pala za šest bodova u periodu od 2012. do 2019. Nedostatak političke volje i pad stepena primjene zakona i propisa su najveći izazovi Bosne i Hercegovine, ali i zemalja regiona kada je borba protiv korupcije u pitanju.

Zarobljene institucije i koncentracija moći u privatnim rukama predstavljaju veliki kamen spoticanja za zemlje regiona. Korupcija se može rješavati jedino ako politički lideri daju prednost javnom interesu i postave primjer transparentnog djelovanja.

INDEKS PERCEPCIJE KORUPCIJE (CPI) 2019

<i>Država</i>	<i>indeks</i>	<i>pozicija</i>			
Danska	87	1	Poljska	58	41
Novi Zeland	87	1	Kostarika	56	44
Finska	86	3	Češka Republika	56	44
Singapur	85	4	Gruzija	56	44
Švedska	85	4	Letonija	56	44
Švajcarska	85	4	Dominika	55	48
Norveška	84	7	Sveta Lucija	55	48
Nizozemska	82	8	Malta	54	50
Njemačka	80	9	Grenada	53	51
Luksemburg	80	9	Italija	53	51
Island	78	11	Malezija	53	51
Australija	77	12	Ruanda	53	51
Austrija	77	12	Saudijska Arabija	53	51
Kanada	77	12	Mauricijus	52	56
Ujedinjeno Kraljevstvo	77	12	Namibija	52	56
Hong Kong	76	16	Oman	52	56
Belgija	75	17	Slovačka	50	59
Estonija	74	18	Kuba	48	60
Irska	74	18	Grčka	48	60
Japan	73	20	Jordan	48	60
Ujedinjeni Arapski Emirati	71	21	Hrvatska	47	63
Urugvaj	71	21	Sao Tome i Principe	46	64
Francuska	69	23	Vanuatu	46	64
Sjedinjene Američke Države	69	23	Argentina	45	66
Butan	68	25	Bjelorusija	45	66
Čile	67	26	Crna Gora	45	66
Sejšeli	66	27	Senegal	45	66
Tajvan	65	28	Mađarska	44	70
Bahami	64	29	Rumunija	44	70
Barbados	62	30	Južna Afrika	44	70
Portugal	62	30	Surinam	44	70
Katar	62	30	Bugarska	43	74
Španija	62	30	Jamajka	43	74
Bocvana	61	34	Tunis	43	74
Brunej	60	35	Armenija	42	77
Izrael	60	35	Bahrein	42	77
Litva	60	35	Salomonovi otoci	42	77
Slovenija	60	35	Benin	41	80
Koreja, Južna	59	39	Kina	41	80
Sveti Vinsent i Grenadini	59	39	Gana	41	80
Zelenortska ostrva	58	41	Indija	41	80
Kipar	58	41	Maroko	41	80

Burkina Faso	40	85	Meksiko	29	130
Gvajana	40	85	Mjanmar	29	130
Indonezija	40	85	Ići	29	130
Kuvajt	40	85	Dominikanska Republika	28	137
Lesoto	40	85	Kenija	28	137
Trinidad i Tobago	40	85	Liban	28	137
Srbija	39	91	Liberija	28	137
Turska	39	91	Mauritanija	28	137
Ekvador	38	93	Papua Nova Gvineja	28	137
Šri Lanka	38	93	Paragvaj	28	137
Istočni Timor	38	93	Rusija	28	137
Kolumbija	37	96	Uganda	28	137
Etiopija	37	96	Angola	26	146
Gambija	37	96	Bangladeš	26	146
Tanzanija	37	96	Gvatemala	26	146
Vijetnam	37	96	Honduras	26	146
Bosna i Hercegovina	36	101	Iran	26	146
Kosovo	36	101	Mozambik	26	146
Panama	36	101	Nigerija	26	146
Peru	36	101	Kamerun	25	153
Tajland	36	101	Centralna Afrička Republika	25	153
Albanija	35	106	Komori	25	153
Alžir	35	106	Tadžikistan	25	153
Brazil	35	106	Uzbekistan	25	153
Obala Slonovače	35	106	Madagaskar	24	158
Egipat	35	106	Zimbabve	24	158
Sjeverna Makedonija	35	106	Eritreja	23	160
Mongolija	35	106	Nikaragva	22	161
El Salvador	34	113	Kambodža	20	162
Kazahstan	34	113	Čad	20	162
Nepal	34	113	Irak	20	162
Filipini	34	113	Burundi	19	165
Esvatini	34	113	Kongo	19	165
Zambija	34	113	Turkmenistan	19	165
Siera Leone	33	119	Demokratska Republika Kongo	18	168
Moldavija	32	120	Gvineja Bisao	18	168
Niger	32	120	Haiti	18	168
Pakistan	32	120	Libija	18	168
Bolivija	31	123	Koreja, Sjeverna	17	172
Gabon	31	123	Avganistan	16	173
Malavi	31	123	Ekvatorijalna Gvineja	16	173
Azerbejdžan	30	126	Sudan	16	173
Džibuti	30	126	Venecuela	16	173
Kirgistan	30	126	Jemen	15	177
Ukrajina	30	126	Sirija	13	178
Gvineja	29	130	Južni Sudan	12	179
Laos	29	130	Somalija	9	180
Maldivi	29	130			
Mali	29	130			